

POSUDEK OPONENTA NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Jméno diplomanta:	Adéla Běhůnková
Téma práce:	Dohoda o vině a trestu
Rozsah práce	46 stran
Datum odevzdání práce:	18.6.2024
Vedoucí diplomové práce:	Doc. JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomantka si za téma své práce zvolila problematiku, která společně s dalšími formami odklonů patří k poměrně častým tématům kvalifikačních prací. Je tomu tak jednak proto, že jde o problematiku nesporně atraktivní, s bezprostředními praktickými dopady řešených otázek, ke které existuje přiměřený okruh odborné literatury. Současně se ovšem jedná o problematiku, která zahrnuje řadu sporných otázek, které dosud nejsou jednoznačně vyřešeny a na které doktrína ani judikatura neposkytují uspokojivé odpovědi. Proto třeba diplomovou práci, věnovanou problematice dohody o vině a trestu, považovat za aktuální, žádoucí a potřebnou.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

Problematika dohody o vině a trestu je přiměřeně náročná na vyhledání pramenů, byť názory odborné literatury na řešení některých problémů jsou nezřídka rozporné. Náročná je práce ovšem i na vlastní zpracování, protože vyžaduje poměrně hluboké znalosti nejen samotného institutu dohody o vině a trestu, ale i dalších forem odklonů a trestního procesu vůbec. Metoda deskripce, kritické analýzy a komparace, které diplomantka zvolila, odpovídají předmětu práce a vytyčeným cílům.

3. Formální a systematické členění práce:

Diplomantka se po vymezení cílů a zaměření své práce nejprve věnuje postupným snahám po zakotvení tohoto institutu v českém právním řádu a po jeho přijetí vývoji právní úpravy. Na to navazuje klíčová druhá kapitola práce, popisující a analyzující současnou právní úpravu dohody o vině a trestu, a to včetně upozornění na některé nedostatky právní regulace. Následující kapitoly práce (odklony, uplatnění základních zásad, komparace s úpravou slovenskou aj.) pak mají doplňkový charakter. Poslední kapitola a závěr pak shrnují návrhy diplomantky de lege ferenda. Systematika členění práce je proto v zásadě logická a plně funkční.

4. Vyjádření k práci

Práci lze celkově hodnotit jako celkem dobře zpracovanou. Důvody, které zákonodárce vedly k zavedení tohoto institutu do trestního řízení, jakož i zajímavé peripetie procesu zákonné úpravy, jsou identifikovány správně. Popis podmínek pro sjednávání dohody o vině a trestu a průběh tohoto sjednávání a schvalování je rovněž správný. Souhlasit třeba s tvrzením diplomantky, že nabídka mírnějšího trestu nesmí být prostředkem nátlaku na obviněného, aby rezignoval na svoji obhajobu. Třeba pozitivně kvitovat, že diplomantka (na rozdíl od většiny studentů, zpracovávajících dané téma), v samostatné podkapitole charakterizuje roli jednotlivých subjektů trestního řízení (obviněný, obhájce, státní zástupce, poškozený, soudce) v procesu sjednávání a schvalování dohody. Přisvědčit třeba výtce, že v případech, kdy státní zástupce opomene řádně poučít poškozeného o nutnosti uplatnit svůj nárok již při prvním jednání o dohodě o vině a trestu, neexistuje procesní možnost nápravy takového opomenutí. Rovněž třeba akceptovat kritickou výhradu diplomantky, týkající se nejednotnosti zákonem použité terminologie: prohlášení viny versus prohlášení o spáchání skutku. Význam novel, které se týkaly právní úpravy zkoumaného institutu, je charakterizován správně. Poměrně zdařile jsou rovněž uvedeny výhody a nevýhody institutu dohody o vině a trestu, ačkoliv by bylo samozřejmě možno uvést i další klady a nedostatky právní úpravy. Pokud jde o stručnou kapitolu věnovanou obecně odklonům, pak s diplomantkou třeba souhlasit v tom, že není jednoty názorů, zda se má jednat o odklon pouze od standardního trestního procesu, anebo rovněž od standardního

výsledku (rozhodnutí soudu o vině a o trestní sankci). Od toho se pak samozřejmě odvíjí zařazení toho kterého institutu mezi odklony. Rovněž celkem výstižně jsou uvedeny znaky, představující více či méně zjevný rozpor se základními zásadami trestního řízení. Přehledně jsou uvedeny shodné a odchylné rysy české právní úpravy oproti úpravě slovenské. Pokud jde o návrhy de lege ferenda, pak s mnohými lze samozřejmě souhlasit (sjednocení terminologie, prohloubení garance obhajoby obviněného při sjednávání a schvalování dohody, promítnutí možnosti uzavřít dohodu i v řízení před soudem do právní úpravy obnovy řízení). Některé návrhy ovšem nejsou příliš srozumitelné. Není například jasné, jaké „nedodržení dohody o vině a trestu“ by mělo odůvodňovat právo poškozeného navrhnout zrušení rozsudku soudu o schválení dohody (str. 47 odst. 2). Má-li diplomantka na mysli situaci, kdy odsouzený nesplní výrok zakládající povinnost k náhradě škody, pak zrušením tohoto výroku by poškozený přišel o exekuční titul. Není rovněž zřejmé, z čeho vychází tvrzení, že „dnes má obviněný právo podat odvolání proti rozsudku pouze v případě neschválení dohody“ (str. 47 odst. 4).

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako poměrně dobrou. Diplomantka prokázala požadovanou orientaci v právní úpravě zkoumané problematiky a rovněž v literárních pracích a v judikatuře, které se této problematice věnují. Kladem práce je potřebná odborná úroveň zpracování, snaha soustředit se na sporné otázky, jakož i dobré vyjadřování a formulování vlastních myšlenek a závěrů. Text práce je zpracován srozumitelně a přehledně. S prameny diplomantka pracuje samostatně. Vytknout lze místy popisný ráz výkladu a nedůsledné písařské korektury.

Závěr: předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn dobře.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství.	Kritická analýza právní úpravy a názorů prezentovaných v odborné literatuře prokazují samostatný přístup.
Logická stavba práce	Práce má logickou strukturu, počínaje otázkami obecnými, přes rozbor vybraného institutu de lege lata až po návrhy de lege ferenda.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Účelné využití poznatků z literárních pramenů. S ohledem na zaměření práce dominují prameny tuzemské. Veškeré prameny, citace i odkazy jsou důsledně vyznačovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedeného rozboru zkoumané problematiky odpovídá zaměření a cílům práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z formálního hlediska je text práce zpracován dobře.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň zpracování jsou pěkné.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Velmi dobře.
Otázky k zodpovězení při obhajobě	Diplomantka by se mohla vyjádřit k často uváděné námitce, že dohoda o vině a trestu, umožňující snížení trestu, představuje „kupčení se spravedlností“.

V Praze dne 24.7.2024

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent